

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра міжнародного приватного права та порівняльного правознавства

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«МІЖНАРОДНЕ СІМЕЙНЕ І СПАДКОВЕ ПРАВО»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність – 293 «Міжнародне право»
Освітня програма / спеціалізація – «Міжнародне право»
Статус дисципліни – вибіркова
Рік набору – 2017

Викладач – Шуміло Інеса Анатоліївна
доцент кафедри міжнародного приватного права та порівняльного
правознавства, кандидат юридичних наук, доцент

Харків – 2020

Силабус навчальної дисципліни «Міжнародне сімейне і спадкове право» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право» спеціалізації «Міжнародне право» міжнародно-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 12 с.

Розробник

Шуміло Інеса Анатоліївна – доцент кафедри міжнародного приватного права та порівняльного правознавства, кандидат юридичних наук, доцент

Гарант освітньої програми

Комарова Тетяна В'ячеславівна – доцентка кафедри права Європейського Союзу, докторка юридичних наук, доцентка

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного права
(протокол № 3 від 7 листопада 2017 р.)

Зміни та доповнення затверджено на засіданні кафедри
міжнародного приватного права та порівняльного правознавства
(протокол № 1 від 7 вересня 2020 р.)

Завідувач кафедри _____ Лук'янов Дмитро Васильович

Силабус навчальної дисципліни «Міжнародне сімейне і спадкове право» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право» спеціалізації «Міжнародне право» міжнародно-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2020. 12 с.

Розробник

Шуміло Інеса Анатоліївна – доцент кафедри міжнародного приватного права та порівняльного правознавства, кандидат юридичних наук, доцент

Гарант освітньої програми

Комарова Тетяна В'ячеславівна – доцентка кафедри права Європейського Союзу, докторка юридичних наук, доцентка

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного права
(протокол № 3 від 7 листопада 2017 р.)

Зміни та доповнення затверджено на засіданні кафедри
міжнародного приватного права та порівняльного правознавства
(протокол № 1 від 7 вересня 2020 р.)

Завідувач кафедри _____ Лук'янов Дмитро Васильович

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Міжнародне сімейне і спадкове право
Вид навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Шуміло Інеса Анатоліївна, доцент кафедри міжнародного приватного права та порівняльного правознавства, кандидат юридичних наук, доцент
Контактний телефон	057-704-10-89
E-mail	i.a.shumilo@nlu.edu.ua
Консультації	Викладач перебуває на кафедрі відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій. вул. Пушкінська, 77, ауд. 226.
Онлайн консультації	Ідентифікатор конференції Zoom: 760 742 9176, код доступу: 983586

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Міжнародне сімейне та спадкове право» присвячена вивченню проблем правового регулювання тісно пов'язаних між собою сімейних та спадкових відносин транскордонного характеру у контексті процесів глобалізації та європейської інтеграції. Дисципліна охоплює основні інститути міжнародного сімейного та спадкового права, акцентуючи увагу на найбільш складних теоретичних питаннях колізійного регулювання та перспективах уніфікації норм матеріального і колізійного права у цій сфері..

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – є набуття фахових знань у сфері правового регулювання приватноправових аспектів сімейних і спадкових відносин міжнародного характеру, та формуванні практичних навичок їх застосування у нормотворчій, правозастосовній, правоохоронній, експертно-консультаційній та педагогічній діяльності.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань про основні інститути, поняття та категорії міжнародного сімейного та спадкового права;
- засвоєння основних положень законодавства України у сфері колізійного та матеріально-правового регулювання;
- розуміти сучасний стан проблем науки міжнародного сімейного та спадкового права;
- оволодіння навичками тлумачення та застосовувати колізійні та матеріально-правові норми сімейного і спадкового законодавства;
- оволодіння навичками правового аналізу фактичних обставин, що склалися у конкретних правовідносинах;
- оволодіння навичками самостійної роботи нормативними джерелами: використовувати здобутки науки міжнародного приватного права.
- оволодіння навичками правової кваліфікації ситуацій у сімейних і спадкових справах з іноземним елементом та вмінням складати правові висновки, заяви, позови, та відзиви на позови, скарги, звернення, договори та інші правореалізаційні акти відповідно до правил юридичної техніки, із застосуванням інноваційних технологій та стандартів інформаційної безпеки.

**Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми.
Міждисциплінарні зв'язки**

Пререквізити: «Правничі системи сучасності», «Судові системи і порівняльне судове право», «Цивільне право», «Цивільний процес», «Міжнародне публічне право».

Кореквізити: «Міжнародне приватне право», «Уніфікація правового регулювання зобов'язань в міжнародному приватному праві», «Колізійне регулювання права власності».

Постреквізити: «Міжнародне трудове право та право соціального забезпечення», «Нотаріат та нотаріальні дії консульських установ».

Мова навчання – українська.

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

1.	Знання і розуміння доктринальних підходів до визначення поняття міжнародного сімейного і спадкового права та його еволюції
2.	Знання прав людини у сфері сім'ї і шлюбу, та практики ЄКПЛ щодо захисту сімейного та приватного життя
3.	Знання доктринальних проблем колізійного регулювання сімейних і спадкових відносин з іноземним елементом.
4.	Знання актуальних проблем міжнародного регулювання транскордонного усиновлення та його наслідків.
5.	Вміння розв'язувати колізії законів щодо форми шлюбу та права на шлюб.
6.	Вміння застосовувати колізійні формули <i>lex personalis</i> , <i>lex nationalis</i> , <i>lex rei sitae</i> та <i>lex voluntatis</i> для розв'язання колізій законів, що регулюють транскордонне спадкування
7.	Знання підходів до визначення кола питань спадкового статуту та проблеми його «розщеплення».
8.	Вміння аналізувати та розв'язувати колізій щодо транскордонного довірчого управління спадком та визнанням спадкових трастів.
9.	Вміння аналізувати та розв'язувати колізійні питання щодо транскордонного спадкування бізнесу, корпоративних прав та прав спадкоємців бенефіціарів офшорних компаній.
10.	Володіння навичками пошуку та систематизації наукової інформації та матеріалів судової практики на рекомендованих сайтах міжнародних спеціалізованих міжнародних організацій та судових установ.

**Розклад занять з навчальної дисципліни
для студентів денної форми навчання***

Дата	Теми лекцій	Теми практичних занять	Теми самостійної роботи (есе або рефератів)
	Тема 1. Вступ до міжнародного сімейного права		
	Тема 2. Права людини в області шлюбу і сім'ї. Вплив ЄСПЛ на правозастосовну практику у сімейних справах	Тема 1. Вступ до міжнародного сімейного права <i>Основна література:</i> 1,3,5,9	Принцип поваги до особистого і сімейного життя. Міжнародні імунітети у сімейних відносинах з іноземним елементом.
	Тема 3. Загальна характеристика правового регулювання шлюбно-сімейних відносини в міжнародному приватному праві.	Тема 2. Права людини в області шлюбу і сім'ї. Вплив ЄСПЛ на правозастосовну практику у сімейних справах <i>Основна література:</i> 1,3,5,10	Поняття сімейного і приватного життя у рішеннях ЄСПЛ Уніфікація і межі розсуду у міжнародному сімейному праві.
	Тема 4. Колізійно-правове регулювання укладання та припинення шлюбу.	Тема 3. Загальна характеристика правового регулювання шлюбно-сімейних відносини в міжнародному приватному праві <i>Основна література:</i> 1,3,5,9	Взаємодія приватного та публічного у правовому регулювання шлюбно-сімейних відносин. Місце міжнародного сімейного права в системі МПП.
	Тема 5.1. Особисті немайнові права подружжя в МПрП	Тема 4. Колізійно-правове регулювання укладання та припинення шлюбу. <i>Основна література:</i> 1,3,5,9	Застереження про публічний порядок та застосування імперативних норм в міжнародному сімейному праві. Визнання розлучень за участю громадян України, здійснених за кордоном.
	Тема 5.2. Особисті майнові права подружжя в міжнародному	Тема 5.1. Особисті немайнові права подружжя в МПрП <i>Основна література:</i> 1,3,5,9	Правові режими майна подружжя в різних правових системах.
	Тема 6.1. Встановлення походження дитини. Зобов'язання щодо утримання в МПрП	Тема 5.1. Особисті майнові права подружжя в міжнародному 1,3,5,8 <i>Основна література:</i>	Уніфіковані колізійні норми у сфері особистих та майнових відносин подружжя.

* Особливості тематичної структури навчальної дисципліни для студентів заочної форми навчання визначаються робочою програмою навчальної дисципліни.

	Тема 6.2. Правові наслідки транскордонного сурогатного материнства та застосування інших біотехнологій.	Тема 6.1. Встановлення походження дитини. Зобов'язання щодо утримання в МПрП <i>Основна література:</i> 1,3,5,9	Колізійні питання стягнення аліментів.
	Тема 7. Правове регулювання міжнародного усиновлення та опіки і піклування в МПП.	Тема 6.2. Правові наслідки транскордонного сурогатного материнства та застосування інших біотехнологій. <i>Основна література:</i> 1,3,5,9	Доктринальні та законодавчі проблеми сурогатного материнства.
	Тема 8. Колізійне регулювання спадкових відносин.	Тема 7. Правове регулювання міжнародного усиновлення та опіки і піклування в МПП. <i>Основна література:</i> 1,3,5,9	Колізійні питання усиновлення, опіки та піклування за законодавством України та інших держав.
	Тема 9. Транскордонне спадкування за заповітом та за законом.	Тема 8. Колізійне регулювання спадкових відносин. 1, 3, 6,7	Проблема вибору права, що підлягає застосуванню у трансграничних спадкових відносинах. Спадковий статут.
	Тема 10. Спеціальні види спадкування у міжнародному приватному праві.	Тема 9. Транскордонне спадкування за заповітом та за законом. <i>Основна література:</i> 1,3,6,7	Свобода заповіту у національних правових системах. Колізійні питання спадкування відумерлого майна.
		Тема 10. Спеціальні види спадкування у міжнародному приватному праві. <i>Основна література:</i> 1,3,6,7	Колізійні аспекти довірчого управління спадком. Транскордонне спадкування інтелектуальних прав.

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури та судової практики судів України і ЄСПЛ;
- робота над кейсами;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичній конференції та статей;
- підготовка портфоліо практики судів України у справах з іноземним елементом;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка дослідження (проекту) з вузької проблематики із подальшою його презентацією перед аудиторією;
- проходження он-лайн курсів на платформах Гаазької конференції з міжнародного приватного права та ін. ;

- підготовка до практичних занять, колоквіумів та іспиту.

Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах 1993 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_009#Text
2. Конвенція Міжнародної комісії з цивільного стану про видачу свідоцтва на право вступу в шлюб 1980 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_888#Text
3. Конвенція про укладення та визнання дійсності шлюбів 1978 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_916#Text
4. Конвенція про право застосовне до режимів майна подружжя 1978 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_923#Text
5. Конвенція Міжнародної комісії з цивільного стану щодо узаконення шлюбом 1970 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_890#Text
6. Конвенція Міжнародної комісії з цивільного стану про визнання рішень щодо шлюбного зв'язку 1967 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_886#Text
7. Конвенція про згоду на взяття шлюбу, шлюбний вік та реєстрацію шлюбу 1962 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_242#Text
8. Конвенція про визнання розлучень та рішень щодо окремого проживання подружжя 1970 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_925#Text
9. Конвенція про визнання розлучень та рішень щодо окремого проживання подружжя 1970 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_925#Text
10. Європейська конвенція про усиновлення дітей (переглянута) 2011 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a17#Text
11. Конвенція про міжнародне стягнення аліментів на дітей та інших видів сімейного утримання 2007 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_112#Text
12. Конвенція про контакт з дітьми (ETS N 192) 2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_659#Text
13. Європейська конвенція про здійснення прав дітей 1996 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_135#Text
14. Конвенція про захист дітей та співробітництво в галузі міждержавного усиновлення 1993 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_365#Text
15. Конвенція про юрисдикцію, право, що застосовується, визнання, виконання та співробітництво щодо батьківської відповідальності та заходів захисту дітей 1996 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973_002#Text
16. Конвенція про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей 1980 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_188#Text
17. Європейська конвенція про визнання та виконання рішень стосовно опіки над дітьми та про поновлення опіки над дітьми 1980 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_327#Text
18. Європейська конвенція про правовий статус дітей, народжених поза шлюбом 1975 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_568#Text
19. Європейська конвенція про усиновлення дітей 1967 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_676#Text
20. Конвенція про встановлення материнства позашлюбних дітей 1962 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_910#Text
21. Конвенція про колізії законів, які стосуються форми заповітів 1961 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_424#Text
22. Вашингтонська конвенція, що передбачає єдиний закон про форму міжнародного заповіту 1973р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_b13

23. Європейська конвенція про запровадження системи реєстрації заповітів 1972 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_678
24. Закон України «Про міжнародне приватне право» 2005 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2709-15#Text>
25. Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» 2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>

Література

Основна література

1. Міжнародне приватне право. Особлива частина: підручник / за ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. – К.: Алерта, 2013.
2. Фединяк Г. С., Фединяк Л. С. Практикум з міжнародного приватного права та міжнародного цивільного процесу. Київ. Алерта. 2020.
3. Міжнародне приватне право. Підручник. За ред. проф. В.П. Жушмана та доц. І.А. Шуміло. Харків. Право, 2012.
4. Довгерт А. С. Міжнародне приватне право. Науково-практичний коментар. Київ: Одисей, 2008.
5. Калакура В.Я. Міжнародне сімейне право: принципи та особливості колізійного і уніфікаційного регулювання: монографія. Київ. Алерта. 2017.
6. Діковська І. А. Міжнародне спадкування у ЄС та Україні: напрями адаптації права України до права ЄС. Київ: Алерта. 2020.
7. Кармаза О. О. Міжнародне спадкове право: наук.-практ. посіб. / О. О. Кармаза. – К. : КНТ, 2007. – 328 с.
8. Окунев О. Корпоративне управління в приватних та сімейних компаніях. Київ: МІБ. 2012.
9. Кобзева Т. А., Шапіро В. С. Сімейне право України. Суми: СумДУ, 2015.
10. Слабан М. М. Правові позиції Європейського Суду з прав людини щодо права на повагу до сімейного життя (загальнотеоретичний аспект) : дис.... канд. : 12.00.01 / ьвівський державний університет внутрішніх справ. Львів, 2017. 259 с.

Додаткова літератур

1. Кисіль В. І. Сучасне регулювання спадкових відносин у міжнародному приватному праві. У кн.: Нариси з міжнародного приватного права. Київ. Алерта, 2014. .
2. Кисіль В. І. Спадкові відносини в сучасному міжнародному приватному праві. Право України. 2013. № 7. С. 154–182
3. Маркова О.В. Аліментні зобов'язання в міжнародному приватному праві. *Міжнародне публічне і приватне право*. 2011. № 3 (60). С. 24-28.
4. Михайлів М. Особливості колізійного регулювання права власності та інших речових прав у міжнародному приватному праві. *Право України*. 2013. № 7. С. 71-81.
5. Лук'янов Д. В., Шуміло І. А., Лукань М. О. Колізійне регулювання транскордонного спадкування авторських прав. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2020. Т. 27. № 2. С. 49-63.
6. Черняк Ю.В. Уніфікація норм міжнародного цивільного процесу з розгляду сімейних спорів: Монографія. – К.: Алерта, 2018.
7. Черняк Ю.В. Інститут підсудності в міжнародному приватному праві країн Європейського Союзу та України: Монографія. – К.: Прецедент. 2008
8. Шуміло І. А., Литвиненко Д. О. Договірне спадкування в міжнародному приватному праві. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Юридичні науки"*. 2020. № 11.
9. Шуміло І. А., Ковпик О. Ф. Правові та етичні проблеми транскордонного сурогатного материнства. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 8. С. 182-186.

11. Estin, A.L., International Family Law Desk Book, Chicago, IL, American Bar Association, 2012.
12. Blair, M. (ed.). Family Law in the World Community: Cases, Materials, and Problems in Comparative and International Family Law. Durham, NC, Carolina Academic Press, 2015.
13. Calvo Caravaca, A.L. (ed.). The EU Succession Regulation: a Commentary, United Kingdom, Cambridge University Press 2016.
14. Garb, L. and J. Woods (eds.). International succession, Oxford, United Kingdom, Oxford University Press, 2015.

Вимоги викладача

Студенти *повинні*: регулярно відвідувати практичні заняття: систематично та активно працювати на лекційних і практичних заняттях; давати повну й ґрунтовну відповідь на питання; обґрунтувати свою точку зору при обговоренні доповіді; повно й переконливо наводити доводи при розв'язанні завдань; аналізувати норми міжнародного приватного, здійснювати аналіз судової та правозастосовної практики; якісно виконувати письмові практичні завдання, контрольні та самостійні роботи. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Студентам *рекомендується*: брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка міжнародного права, написанні наукових статей, проходити додаткові он-лайн курси на рекомендованих освітніх платформах..

Викладач *бере до уваги* інші навчальні та наукові здобутки студента, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

Обов'язковою вимогою є дотримання студентами норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Викладач звертає особливу увагу на дотримання політики недопущення плагіату. У разі виявлення ознак порушення правил щодо недопущення плагіату або самостійності написання роботи може бути прийняте рішення про анулювання оцінки за роботу.

Присутність на лекційних на практичних заняття - обов'язкова. Під час як лекційних, так і практичних занять студенти мають право в будь який час ставити викладачеві запитання з відповідної теми та запрошуються брати активну участь у дискусії. Під час аудиторних занять прошу використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції, ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації). В разі нагальної потреби можна виходити з аудиторії, не заважаючи при цьому викладачу та іншим студентам.

Контрольні заходи результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Міжнародне сімейне і спадкове право» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач, захист портфоліо судової практики у справах з іноземним елементом, захист реферату за ініціативи студента тощо. За результатами практичних занять із кожного з чотирьох модулів розраховується середньоарифметична кількість балів (максимальна оцінка за кожен модуль – 10 балів), що включається до підсумкової оцінки знань.

Протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (опрацювання даних Єдиного державного реєстру судових рішень, узагальнень судової практики у справах з іноземним елементом; підготовка тез доповідей на науково-практичній конференції та статей; проходження он-лайн курсів на рекомендованих платформах міжнародних організацій; проведення дослідження (проекту) з вузької проблематики з подальшою його презентацією тощо). Робота є індивідуальною та самостійною, а отже співавторство студентів та інші форми надання допомоги один одному не допускаються. При виконанні самостійної роботи студент зобов'язаний дотримуватися правил щодо академічної доброчесності та безпосередньо недопущення плагіату. Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10.

Формою *підсумкового контролю* знань студентів з дисципліни є іспит. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за іспит, становить 60 балів. Іспит складатиметься в усній формі за білетами до іспиту. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 25 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів дисципліни «Міжнародне сімейне і спадкове право»:

Поточний контроль				Самостійна робота студентів	Підсумковий контроль Іспит	Підсумкова оцінка знань
Практичні заняття						
Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль № 3	Модуль № 4			
max 8	max 8	max 8	max 8	max 8	max 60	max 100

Критерії оцінювання з дисципліни «/Міжнародне сімейне і спадкове право» :

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті (за модуль)	Max 8	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	7	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	2	Мінімальні результати, достатні для отримання позитивної оцінки.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної роботи студента	Max 8	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження, вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні та практичні висновки.
	7	В роботі розкрито основні положення теми, але є деякі неточності у викладанні матеріалу, теоретичні поняття недостатньо підкріплено фактичними даними.
	6	Основні положення теми розкрито, але деякі питання висвітлено неповно. Студент добре володіє матеріалом, але відсутня творчість та самостійність у дослідженні.

	5	Основні теоретичні питання висвітлено поверхнево, немає висновків або висновки не мають самостійного характеру; студент слабо володіє матеріалом.
	4	Основні положення теми висвітлено поверхнево, теоретичні положення не підкріплені фактичним матеріалом; немає висновків; студент слабо володіє матеріалом роботи.
	Min 0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок; немає висновків; студент не володіє матеріалом роботи.
Іспит	Max 60	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах та концепціях дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у практичній роботі.
	55	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	50	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	45	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки та суттєві неточності у відповіді на іспиті за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	40	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	35	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на іспиті.
	Min 0	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Міжнародне сімейне і спадкове право» виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34